

УДК 342.951

DOI 10.32755/sjlaw.2021.03.044

Терехов В. Ю.,

кандидат юридичних наук, адвокат,

м. Одеса, Україна

ORCID: 0000-0003-1923-8302

ДЖЕРЕЛА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті нового бачення набуло поняття «державна політика у сфері правоохоронної діяльності», проаналізовано джерела адміністративно-правового забезпечення державної політики у сфері правоохоронної діяльності. Зроблено висновок про відсутність єдиної програми розвитку правоохоронної інфраструктури для всіх суб'єктів, залучених про виконання правоохоронної функції.

Виокремлено особливості державної політики у сфері правоохоронної діяльності з доктринального погляду. Констатовано відсутність єдиної державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні.

Ключові слова: правоохоронні органи, державна політика, правоохоронна діяльність, правове забезпечення, стратегія, концепція, програма.

Постановка проблеми. Становлення та розвиток правової держави в Україні невід'ємно пов'язані з розвитком правоохоронної функції. Орієнтування на європейські стандарти та принципи функціонування правоохоронних органів потребує якісного нормативного забезпечення та, відповідно, оптимального державницького механізму реалізації заходів законотворця. Підвищений рівень внутрішніх та зовнішніх загроз ускладнює роботу правоохоронців, а управління ними стає чуттєвим до професійності, здатності враховувати ризики та прогнозувати їх наслідки. За таких умов одним із ключових завдань держави є побудова сучасної практично орієнтованої державної правоохоронної політики як єдиного вектору розвитку національної правоохоронної функції, об'єднаної спільними цілями та способами їх досягнення.

Протягом усього періоду незалежності України силові відомства та їх діяльність користувалися пильною увагою. Проте, на жаль, політичний підтекст такого інтересу нівелював далекоглядність у побудові ефективної правоохоронної системи в об-

мін на короткострокові амбіції. На сьогодні очевидним є лише той факт, що стабільна, професійно неупереджена робота правоохоронних органів є індикатором рівня захищеності прав людини, іміджу держави на міжнародній арені та довіри громадськості до державницького механізму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що джерела нормативно-правового регулювання державної політики у сфері правоохоронної діяльності досліджували Р. Г. Ботвінов, М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Ю. Р. Лозинський, А. Т. Комзюк, Е. В. Третьяк та інші вчені, проте потребують додаткового аналізу єдності та послідовності нормативного забезпечення державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні для його уніфікації.

Мета статті – вивчити джерела адміністративно-правового забезпечення державної політики у сфері правоохоронної діяльності з метою її подальшої уніфікації та єднання в спільний документ.

Виклад основного матеріалу. Поняття «державна політика» розглядалося в різних концептуально-теоретичних аспектах, а її загальні риси пояснювалися вітчизняною доктриною в розрізі багатьох напрямків реалізації. Проблематично знайти єдиний підхід до інтерпретації державної політики у сфері правоохоронної діяльності.

Говорячи про державну політику у правоохоронній сфері, можна констатувати, що вона є частиною державної політики, але в силу специфіки правоохоронного вектору функціонування держави, цей вид державної політики залишається одним з найбільш специфічних та чутливих для всіх верств суспільства.

Свого часу змістовно пояснила значення поняття «державна політика у правоохоронній сфері» О. І. Безпалова, вказавши, що під нею слід розуміти цілеспрямовану державно-владну діяльність тактичного та стратегічного характеру органів державної влади та громадськості, що регламентується нормами чинного національного законодавства та спрямована на охорону й захист прав, свобод і законних інтересів особи, власності, природного середовища, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, охорону державного кордону, забезпечення

пожежної безпеки, розроблення та реалізацію державної міграційної політики, проведення досудового слідства у кримінальних справах, формування правової свідомості та правової культури населення, формування позитивного іміджу правоохоронних органів [1, с. 88].

Важливо погодитись із позицією авторів навчального посібника «Правове регулювання правоохоронної діяльності» (за заг. ред. М. В. Коваля) про те, що правоохоронна функція держави реалізується через державну політику як комплексний пріоритетний напрямок державної політики; її змістом є забезпечення охорони права і правовідносин, а також захист основ конституційного ладу [2, с. 155–156]. Суб'єктами державної політики є правоохоронні органи, які як розробляють, так і реалізують правоохоронну політику.

З іншого боку, правові феномени «правоохоронна діяльність» та «діяльність правоохоронних органів» не тотожні за змістом категорії. Діалектичний аналіз повноважень деяких інституцій державницького механізму яскраво засвідчує цей факт. Наприклад, із постанови Кабінету Міністрів України від 29.08.2019 № 19-IX «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» предметом відання Комітету з питань правоохоронної діяльності як роботи правоохоронних органів, так і втілення державою правоохоронних функцій [3]. Таким чином, державна політика у сфері правоохоронної діяльності охоплює публічні відносини, що виникають у сфері роботи правоохоронних органів.

Отже, резюмуючи позиції вчених, можливо визначити такі ознаки категорії «державна політика у сфері правоохоронної діяльності», які водночас дають можливість зіставити суміжний термінологічний апарат: правоохоронна функція держави реалізується через державну політику; має бути зафіксована в єдиному нормативному документі загальнодержавного значення (Стратегія, Концепція, Програма чи ін.); положення охоплені певним часовим проміжком; охоплює коло суспільно-правових відносин, які виникають, змінюються та припиняються у сфері правопорядку, запобігання, протидії, припинення правопорушенням та роботою правоохоронних органів; мета державної

політики – формування програми дій у майбутньому; правоохоронні органи є суб'єктами, які формують та реалізують політику держави у сфері правоохорони, натомість суб'єктами, залученими до реалізації державної політики у сфері правоохоронної діяльності, є й інші органи державної влади та місцевого самоврядування, громадське суспільство.

На сучасному етапі розвитку системи органів правоохорони, на жаль, слід констатувати про відсутність єдиної державної політики у сфері правоохоронної діяльності.

На побутовому рівні така закономірність прослідковується, наприклад, у появі нових правоохоронних органів без попередньо спланованих, очікуваних рішень, що мали б бути результатом стратегічного курсу держави. Так, наприклад, створення Національного антикорупційного бюро України є результатом реформи антикорупційної інфраструктури держави, а Державного бюро розслідувань – органів прокуратури.

Відсутність змісту терміна «правоохорона» та недосконалий зміст терміна «правоохоронні органи» в чинному законодавстві є одними із нормативно-правових детермінантів дисгармонії у вирі державної правоохоронної політики.

Натомість до політичних причин можна віднести відсутність єдиного центрального органу державної влади з питань правоохоронної роботи (як центру політичної відповідальності у сфері правоохоронної функції), на кшталт, Національного агентства із запобігання корупції як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику (ст. 4 Закону України «Про запобігання корупції»).

Важливим для спільного змісту державної правоохоронної політики є з'ясування сфери її застосування. Із буквального аналізу положень законодавства про національну безпеку випливає, що правоохоронні органи належать до блоку сил безпеки та сил оборони як правоохоронні та розвідувальні органи, а також державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями [4]. Незважаючи на складну класифікацію, очевидним є факт того, що забезпечення національної безпеки неможливе без державних органів з наявністю в них правоохо-

ронних функцій. Тому правоохоронна політика є складовою сфери національної безпеки.

Ключовий масив положень висвітлений у нормативних актах Президента України. Останній відповідно до ст. 106 Конституції України здійснює керівництво у сферах національної безпеки та оборони держави та очолює Раду національної безпеки і оборони України [5].

У Стратегії сталого розвитку «Україна–2020», затвердженій Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015, реформа правоохоронної системи визначена як вектор розвитку держави у сфері безпеки. Зокрема, у п. 4 Розділу 3 Стратегії визначається досить обширна мета державної політики у цій сфері, а саме, коригування завдань та функцій правоохоронних органів, упровадження нових засад проходження служби, нових критеріїв оцінки роботи правоохоронців для підвищення рівня захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави від протиправних посягань [6]. Передбачається, що втілення державної політики в досліджуваній сфері має проходити в дусі загальнонаціональної політики ґрунтовної децентралізації та впровадження дієвих механізмів громадського контролю [6]. Останнім часом, на нашу думку, закріплюється важливий для єдиної державної політики принцип *системного зв'язку*.

Стратегія національної безпеки України, що затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, є спеціальним нормативним документом, що прямо стосується напрямків розвитку правоохоронної інфраструктури. Нею встановлено низку пріоритетних безпекових завдань правоохоронної природи: активна та ефективна протидія розвідувально-підривній діяльності, спеціальним інформаційним операціям та кібератакам, російській та іншій підривній пропаганді; запобігання, виявлення та припинення виявів сепаратизму, тероризму, екстремізму, припинення діяльності незаконних збройних формувань, політично мотивованого насильства та інших зазіхань на конституційний лад; отримання повної і достовірної упереджувальної інформації про ситуацію в Україні та світі, протидія зовнішнім загрозам національній безпеці України, сприяння реалізації національних інтересів України [7].

У 2015 році Указом Президента України № 555/2015 було затверджено нову редакцію Военної доктрини України, в якій правоохоронні органи спеціального призначення віднесено до суб'єктів забезпечення національної безпеки, збройного захисту національних інтересів держави, пов'язаних із запобіганням воєнним конфліктам [8].

Досягнення єдності та координованості дій суб'єктів правопорядку видається складним завданням для державної правоохоронної політики, навіть виходячи з протилежних за вектором соціальних завдань органів правоохорони, визначених законом. Правильно зазначає Р. Ботвінов, що, з одного боку, правоохоронна мета пов'язана із заходами охоронного, превентивного і захисного порядку, а з іншого – з об'єктивною необхідністю забезпечення прав та свобод людини і громадянина як пріоритетного завдання [9, с. 162]. Щодо цього органам прокуратури слід віднести одну із ключових позицій.

Хоча законодавство про прокуратуру не містить буквального пояснення прокуратури як правоохоронного органу, А. Т. Комзюк впевнений, що органи прокуратури посідають у цій системі особливе, незалежне та самостійне місце. Це дозволяє визначити їх як єдину систему державних органів зі спеціальним конституційним та адміністративно-правовим статусом, який наділяє їх процесуальною незалежністю для ефективного та неупередженого виконання покладених на них обов'язків, основним функціональним призначенням яких є охорона та захист прав, свобод та інтересів людини та громадянина, утвердження режиму законності та правопорядку в суспільстві та державі [10].

У частині 2 ст. 25 Закону України «Про прокуратуру» встановлюється одна з найважливіших, на наш погляд, форм безпосереднього управління правоохоронними органами в державі – координаційна [11]. Наголошуємо, що конституційна трансформація функцій прокуратури позбавила її невластивих та неналежних функцій, таким чином принципово змінивши їх роль у державній правоохоронній діяльності. На сьогодні розвиток системи прокуратури концептуально виражає нові підходи для забезпечення не тільки органів прокуратури, їх посадових та

службових осіб, а й є прикладом для наслідування іншими правоохоронними органами.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» від 19.09.2019 року вміщує низку положень перехідного та стратегічного характеру, які спрямовані на запровадження першочергових і, багато в чому, тимчасових заходів, пов'язаних передусім із кадровим перезавантаженням органів прокуратури шляхом атестації чинних прокурорів, а також надання можливості всім добросовісним кандидатам, які мають належні теоретичні знання та практичні навички, на конкурсних засадах обійняти посаду прокурора в будь-якому органі прокуратури [12].

На наш погляд, концептуальне бачення інституційного та функціонального розвитку прокуратури повинне бути затверджено у формі нормативно-правового акта. Загалом же можливо виокремити деякі принципи реалізації державної політики щодо реформування органів прокуратури: підвищення прозорості (становлення прокуратури як більш прозорої та відповідно, відкритої для громадськості); фаховості (підвищення ролі кадрової спроможності в органах прокуратури); оптимізація процедур та сервісу (збалансування правоохоронного призначення та підвищення сервісу в роботі з громадськістю).

Незважаючи на те, що органи прокуратури виконують значний обсяг правоохоронних завдань, предметний масив управлінських стратегій удосконалення наглядової інституції тяжіє до сфери правосуддя. Зокрема, Стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, що затверджена Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015, передбачено приведення повноважень та діяльності органів прокуратури до європейських стандартів у числі напрямків реформування системи судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів [13]. Під європейським вектором розуміються системні кадрові, управлінські, процесуальні, етичні, інформаційно-телекомунікаційні перетворення в роботі прокуратури.

Внаслідок відсутності єдиного суб'єкта управління в системі правоохоронної діяльності джерелами нормативного забез-

печення державної політики все частіше стають відомчі акти управлінсько-стратегічного змісту. Так званий «феномен відомчих програм у сфері правоохоронної діяльності», описаний Е. В. Третьяк [14], дійсно має місце. Стосовно цього є низка особливостей як позитивного, так і негативного характеру. Формування загальнонаціональної державної політики правоохоронної діяльності обов'язково включає спеціальні програми окремих відомств. Саме в таких документах описується дійсний стан речей, потреби та напрямки розвитку правоохоронної інституції. З іншого боку, суттєвим недоліком залишається той факт, що рівень спільного міжінституційного зв'язку таких Програм низький, а то й взагалі відсутній. Вироблення єдиної моделі роботи інституцій неможливе, оскільки нормативні документи стратегічного призначення розробляються, ухвалюються та виконуються, як правило, самими ж відомствами.

Так, Стратегією розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року визначено такі стратегічні пріоритети для відомства: створення безпечного середовища; протидія злочинності; дотримання та забезпечення прав людини; ефективне інтегроване управління державним кордоном і збалансована міграційна політика; забезпечення якості і доступності адміністративних послуг; ефективне врядування, прозорість і підзвітність; розвиток кадрового потенціалу та соціальний захист працівників [15].

Державне бюро розслідувань України, як порівняно нова правоохоронна інституція, також опублікувала свою Стратегічну програму діяльності на 2017–2020 роки. На відміну від попередніх актів, Програма діяльності Державного бюро розслідувань є практично орієнтованою, оскільки містить прогнозовані строки виконання завдань [16].

Джерелами формування засад державної політики у сфері правоохоронної діяльності виступають і інші державні політики. Так, наприклад, на виконання Антикорупційної стратегії (Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки») кожен публічний орган зобов'язаний розробляти та реалізовувати положення власних антикорупційних програм [17]. Право-

охоронні органи не стали винятком необхідності розроблення та впровадження таких програм як невід'ємних елементів їх внутрішньої та зовнішньої правоохоронної роботи. Наприклад, антикорупційною Програмою Національного антикорупційного бюро України передбачено такі заходи з реалізації засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції: створення спеціального підрозділу, на який покладено здійснення заходів з реалізації загальної відомчої політики Національного бюро щодо запобігання та протидії корупції; забезпечення контролю за дотриманням правил щодо доброчесності працівниками; контроль за фінансово-господарською діяльністю Національного бюро; забезпечення прозорості та підзвітності [18].

Кабінет Міністрів України бере безпосередню участь у розробленні засад правоохоронної діяльності. Метою Стратегії розвитку Державної прикордонної служби України, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України 23.11.2015 р. № 1189 р., є забезпечення ефективної реалізації політики у сфері безпеки державного кордону, а також охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні [19]. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. схвалено Концепцію реформування (розвитку) пенітенціарної системи України, яка передбачає цілковиту реформу органів виконання покарань [20].

Висновки. Отже, джерелами нормативно-правового регулювання державної політики у сфері правоохоронної діяльності є різноманітні за видами, типами, сферою охопленості акти, які досить часто не містять міжсистемного зв'язку одна з одною: закони України; укази Президента України, який здійснює керівництво у сферах національної безпеки та оборони держави та очолює Раду національної безпеки і оборони України; постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України; відомчі нормативно-правові акти правоохоронних органів; експертні висновки до законопроектів, протоколи Комітету з питань правоохоронної діяльності; рішення органів місцевої влади та самоврядування.

Про відсутність єдності та послідовності нормативного забезпечення державної політики у сфері правоохоронної діяльності в Україні сигналізують такі чинники: поява нових правоохо-

ронних органів без попередньо спланованих, очікуваних рішень, що мали б бути результатом стратегічного курсу держави; нез'ясований зміст терміна «правоохорона» та недосконалий зміст терміна «правоохоронні органи» в чинному законодавстві є одними з нормативно-правових детермінантів дисгармонії у вирі державної правоохоронної політики; відсутність єдиного центрального органу державної влади з питань правоохоронної роботи (як центру політичної відповідальності у сфері правоохоронної функції); відсутність єдиного нормативно встановленого документа з покроковим планом заходів щодо впровадження та реалізації засад державної правоохоронної діяльності.

Список використаних джерел

1. Безпалова О. І. Правові засади реалізації державної політики у правоохоронній сфері. *Право і Безпека*. 2012. № 3. С. 87–92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2012_3_20 (дата звернення: 20.09.2021).

2. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 323 с.

3. Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання: постанова Верховної Ради України від 29.08.2019 р. № 19-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/19-20> (дата звернення: 20.09.2021).

4. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19> (дата звернення: 20.09.2021).

5. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254 к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.09.2021).

6. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5/2015> (дата звернення: 22.09.2021).

7. Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 14.09.2020 р. «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/392/2020> (дата звернення: 22.09.2021).

8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 02.09.2015 р. «Про нову редакцію Военної доктрини України»: Указ Президента України від 24.09.2015 р. № 555/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/555/2015> (дата звернення: 22.09.2021).

9. Ботвінов Р. Г. Особливості реалізації правоохоронної функції держави в сучасному українському суспільстві. *Ефективність державного управління*. 2016. № 49. С. 156–163.

10. Комзюк А. Т. Місце органів прокуратури України в сучасній системі гілок влади. *Форум права*. 2013. № 2. С. 230–234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index (дата звернення: 23.09.2021).

11. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1697-18> (дата звернення: 23.09.2021).

12. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» від 29.08.2019 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=1032&skl=10 (дата звернення: 23.09.2021).

13. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки: Указ Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/276/2015> (дата звернення: 23.09.2021).

14. Третяк Е. В. Феномен відомчих програм у сфері правоохоронної діяльності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2009. № 47. С. 442–449. URL: file:///C:/Users/y.mahynich/Desktop/66784/apdp_2009_47.pdf (дата звернення: 23.09.2021).

15. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 р. № 1023-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1023-2017-%D1%80> (дата звернення: 23.09.2021).

16. Стратегічна програма діяльності Державного бюро розслідувань на 2017–2020 роки. Київ, 2017. URL: https://dbr.gov.ua/sites/default/files/2018-04/program17-20_web.pdf (дата звернення: 25.09.2021).

17. Антикорупційні програми. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/pravove-zabezpechennya/> (дата звернення: 25.09.2021).

18. Антикорупційна Програма Національного антикорупційного бюро України: затв. наказом директора Національного антикорупційного бюро України від 06.04.2017 р. № 83-О. Дата оновлення: 07.08.2018. URL: https://nabu.gov.ua/sites/default/files/page_uploads/05.09/antukorupciyna_programa_nacionalnogo_byuro_.pdf (дата звернення: 28.09.2021).

19. Про схвалення Стратегії розвитку Державної прикордонної служби: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 р.

№ 1189-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1189-2015-%D1%80> (дата звернення: 29.09.2021).

20. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/654-2017-%D1%80> (дата звернення: 29.09.2021).

Terekhov V.

SOURCES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL SUPPORT OF STATE POLICY IN THE LAW-ENFORCEMENT SPHERE

A new vision to the concept of “state policy in the law-enforcement sphere” is proposed in the article. The sources of legal supporting of state law-enforcement policy are analyzed. It was concluded that there was no single program for the development of law-enforcement infrastructure for all the entities involved in law-enforcement implementation.

The peculiarities of the state policy in the law-enforcement sphere from the methodological point of view are distinguished in the article. It covers the range of social and legal relations that arise, change and cease in the field of law and order, prevention, counteraction, cessation of offenses and work of law-enforcement authorities; state’s law-enforcement function is implemented through public policy; must be fixed in a single normative document of national importance (Strategy, Concept, Program, etc.); the provisions of the program are covered by a certain period of time; the purpose of public policy is to form an action program in future; law-enforcement authorities are entities that form and implement state policy in the law-enforcement sphere, while the entities involved in the implementation of state policy in the law-enforcement sphere are other bodies of state power and local government, civil society.

The lack of a unified state policy in the law-enforcement sphere in Ukraine is evidenced by the following factors: the emergence of new law-enforcement authorities without pre-planned, expected decisions that should be the result of the state’s strategic course; the unclear meaning of the term “law-enforcement” and the imperfect meaning of the term “law-enforcement authorities” in the current legis lationare one of the legal determinants of disharmony in the vortex of state law-enforcement policy; lack of a single central body of state power on law-enforcement (as a center of political responsibility in the law-enforcement sphere); lack of a single normatively established document with a step-by-step plan of measures for the implementation and realization of the principles of state law-enforcement.

Key words: law-enforcement authorities, state policy, law-enforcement activities, legal support, strategy, concept, program.

Reference

1. Bezpalova, O. I. (2012), “Legal bases of realization of the state policy in the law enforcement sphere”, Law and Security, No. 3, pp. 87–92,

available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2012_3_20 (accessed 20 September 2021).

2. Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S. and Lozynskiy, Yu. R. (2018), *Legal regulation of law-enforcement activities*, textbook, LvDUVS, Lviv.

3. Ukraine (2019), *About the List, Quantitative Structure and Subjects of Conducting of Committees of the Verkhovna Rada of Ukraine of the Ninth Convocation*: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/19-20> (accessed 20 September 2021).

4. Ukraine (2018), *On the National Security of Ukraine*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19> (accessed 20 September 2021).

5. Ukraine (1996), *Constitution of Ukraine*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (accessed 20 September 2021).

6. Ukraine (2015), *About the Sustainable Development Strategy "Ukraine-2020"*: Decree of the President of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5/2015> (accessed 22 September 2021).

7. Ukraine (2020), *On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated 14.09.2020 "On the National Security Strategy of Ukraine"*: Decree of the President of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/392/2020> (accessed 22 September 2021).

8. Ukraine (2015), *On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated 2.09.2015 "On the new version of the Military Doctrine of Ukraine"*: Decree of the President of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/555/2015> (accessed 22 September 2021).

9. Botvinov, R. H. (2016), "Peculiarities of realization of state's law-enforcement function in the modern Ukrainian society", *Efficiency of public administration*, No. 49, pp. 156–163.

10. Komziuk, A. T. (2013), "The place of the prosecutor's office of Ukraine in the modern system of branches of government", *Law Forum*, No. 2, pp. 230–234, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index (accessed 23 September 2021).

11. Ukraine (2014), *About the Prosecutor's Office*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1697-18> (accessed 23 September 2021).

12. Explanatory note to the draft Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Concerning Priority Measures for the Reform of Prosecution Bodies" dated 29.08.2019, available at:

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=1032&skl=10 (accessed 23 September 2021).

13. Ukraine (2015), *On the Strategy for Reforming the Judiciary, Judiciary and Related Legal Institutions for 2015–2020*: Decree of the President of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/276/2015> (accessed 23 September 2021).

14. Tretiak, Ye. V. (2009), “The phenomenon of departmental programs in the field of law-enforcement”, *Current issues of state and law*, No. 47, pp. 442–449, available at: file:///C:/Users/y.mahynich/Desktop/66784/apdp_2009_47.pdf (accessed 23 September 2021).

15. Ukraine (2017), *About Approval of the Strategy of Development of Bodies of System of the Ministry of Internal Affairs for the Period till 2020*: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1023-2017-%D1%80> (accessed 23 September 2021).

16. Ukraine (2017), *Strategic Program of the State Bureau of Investigation for 2017-2020*, available at: https://dbr.gov.ua/sites/default/files/2018-04/program17-20_web.pdf (accessed 25 September 2021).

17. Anti-corruption programs, available at: <https://nazk.gov.ua/uk/pravove-zabezpechennya/> (accessed 25 September 2021).

18. Ukraine (2017), *Anti-Corruption Program of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine*: approved by the order of the Director of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, Kyiv, available at: https://nabu.gov.ua/sites/default/files/page_uploads/05.09/antikorupciyna_programa_nacionalnogo_byuro_.pdf (accessed 28 September 2021).

19. Ukraine (2015), *On Approval of the Development Strategy of the State Border Guard Service*: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1189-2015-%D1%80> (accessed 29 September 2021).

20. Ukraine (2017), *On Approval of the Concept of Reforming (Development) of the Penitentiary System of Ukraine*: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/654-2017-%D1%80> (accessed 29 September 2021).